

Stop **Wapenhandel**

BELEIDSPLAN 2021

OVER STOP WAPENHANDEL

Stop Wapenhandel is een onafhankelijke vredesorganisatie die onderzoek doet en actievoert tegen wapenexport en wapenindustrie. In Nederland, in Europa en soms in groter internationaal verband. Met onze gegevens initiëren we acties en campagnes en informeren we vredesactivisten, journalisten en politici. We onderzoeken hoe de lobby van de wapenindustrie het beleid beïnvloedt. We protesteren tegen wapenbeurzen en de financiering van wapenhandel- en productie door overheid, banken en pensioenfondsen; oorlog is geen verdienmodel. We streven naar een verbod op wapenexport naar ondemocratische regimes en conflictgebieden en bepleiten conflictpreventie, diplomatie en ontwapening.

Stop Wapenhandel is een egalitaire organisatie met een klein betaald team, een aantal vrijwilligers en een bestuur dat meedenkt op hoofdlijnen.

VISIE EN WERKWIJZE

Wapenhandel wordt mede aangedreven door de aanbodkant: de wapenindustrie bedenkt steeds nieuwe producten en brengt die met overtuigingskracht op de markt. Tot de aanschaf van wapens wordt vaak besloten in zeer klein gezelschap (dat verklaart mede de omvangrijke corruptie) van voornamelijk mannen. De democratische controle is gering. Veel bewapening is het gevolg van het eenzijdige idee dat dreigende conflicten het best kunnen worden opgelost met militaire middelen. Juist de aanwezigheid van veel wapens maakt de neiging en de noodzaak om naar andere middelen te zoeken geringer. Terwijl niet-militaire middelen als diplomatie, duurzame economische ontwikkeling en een eerlijker verdeling van macht en welvaart zeker op lange termijn veel meer bijdragen aan vrede en veiligheid.

Samenwerkingspartners

Om ons doel te bereiken werkt Stop Wapenhandel samen met

- 1) Vredesactivisten en donateurs. Veel mensen helpen met tijd en/of geld, zonder deze mensen is ons werk niet mogelijk.
- 2) Journalisten, ambtenaren en politici. Stop Wapenhandel geeft feiten en doet aanbevelingen.
- 3) Gelijkgestemde organisaties. Samenwerking in binnen- en buitenland maakt ons effectiever.
- 4) Onderzoekers. We wisselen informatie uit in een internationaal netwerk.

Activiteiten

- Elk jaar produceren we minstens twee gedegen onderzoeken over wapenhandel en/of wapenindustrie.
- Jaarlijks schrijven we een analyse van de Nederlandse wapenexport; vaak vormt dat een basis voor contact met Kamerleden.
- We voeren publiekscampagnes om het onderwerp onder de aandacht te brengen en politiek draagvlak te tonen.
- We onderhouden contact met Kamerleden van zo breed mogelijk politiek spectrum.
- We steunen het Europees Netwerk tegen Wapenhandel met kennis en activiteiten.
- We publiceren een e-mailnieuwsbrief, en schrijven blogs in het Nederland en Engels.
- Al onze activiteiten en onderzoeken publiceren we op onze website www.stopwapenhandel.org, op de Facebookpagina www.facebook.com/stopwapenhandel, en op Twitter #CtW en Instagram. In 2021 wordt de website geheel vernieuwd.
- We schrijven artikelen voor (inter-)nationale tijdschriften en beantwoorden vragen van journalisten en activisten.
- Steeds vaker brengen we onze informatie via andere communicatievormen dan papier/online tekst onder de aandacht. Voor zover onze bescheiden middelen dat toelaten produceren we ook podcasts en video's, organiseren we online bijeenkomsten en werken we mee aan een kunstproject over conflicten en wapens.

THEMA'S VOOR 2021

Exportcontrole

Voor wapenexporten is een vergunning nodig die voldoet aan EU-wapenexportregels. Hoewel deze richtlijnen de verkoop verbieden van wapens waarmee mensenrechten geschonden kunnen worden, of die conflicten verergeren, leverde Europese landen wel degelijk aan onderdrukkende regimes en conflictgebieden. De regels schieten tekort, Stop Wapenhandel pleit voor eigenstandig aanvullend Nederlands beleid. In arme regio's werken grote wapenaankopen destabiliserend, ze leggen een te groot beslag op schaarse middelen. Vaak dragen wapenaankopen bij tot financiële en politieke schulden van landen; afhankelijkheid van geldschieters maakt landen kwetsbaar.

Stop Wapenhandel gaat in 2021 de knelpunten inventariseren waardoor het wapenexportbeleid blijft tekortschieten. We gaan aanbevelingen formuleren en voor 2022 een strategie uitzetten om deze te implementeren. Hierin wordt samenwerking gezocht met vredesgroepen in andere Europese landen. Presentatie en discussie van de uitkomsten zal in internationaal verband plaatsvinden, onder meer op het (hybride) IPB World Peace Congress in oktober. Ook brengen we een casus in bij het Intergenerational Criminal Court, een kunstproject van Jonas Staal i.s.m. galerie Framer Framed.

Export onderdelen

Nederland exporteert veel onderdelen die in andere landen worden ingebouwd en doorverkocht. De exportcontrole hierop was altijd al lastig maar wordt tegenwoordig verder bemoeilijkt door verruiming van de exportregels door de EU. Stop Wapenhandel zet zich in voor zoveel mogelijk controle op componentenexport en informeert (euro-)parlementsleden over het risico van ondermijning van exportcontrole. In samenwerking met het Europees Netwerk tegen Wapenhandel wordt hierover een onderzoek met aanbevelingen geschreven.

Rechtszaken

Het aanpakken van wapenexport langs juridische weg is de afgelopen jaren in verschillende landen geprobeerd maar het succes is zeer beperkt. Wapenhandel is onderdeel van buitenlands beleid en (militaire) machtspolitiek, waarbij landen zich moeilijk door juridische regels laten inperken. In samenwerking met het Nederlands Comité voor de Mensenrechten wordt in 2021 een case uitgewerkt.

Nederlandse wapenindustrie

De Nederlandse wapenindustrie is alleen levensvatbaar als zij exporteert; de aankopen van het Nederlandse leger alleen zijn niet voldoende voor een rendabele productie. Met exportmissies en het financieren van militair onderzoek met publiek (EU) geld wordt de wapenindustrie gestimuleerd. Het zijn meestal de grotere bedrijven die van subsidies profiteren, maar ook toeleveranciers uit midden- en kleinbedrijf. De rol van de wapenindustrie van Nederland is niet erg bekend. Stop Wapenhandel publiceert op zijn website een overzicht en brengt deze via digitale kanalen onder de aandacht.

Militarisering grensbewaking

Het aanbieden van militaire producten voor civiele doelen is een vorm van diversificatie waardoor de wapenindustrie zijn afzetmarkt uitbreidt. Vooral voor beveiliging en grensbewaking wordt steeds vaker gekozen voor militaire middelen, ten koste van sociale en economische maatregelen. In plaats van een migratiebeleid met legale migratieroutes en menswaardige vluchtelingenopvang worden grenzen gemilitariseerd en vluchtelingen en migranten behandeld als vijanden. Stop Wapenhandel onderzoekt de militarisering van grensbewaking en de rol van de wapenindustrie en voedt de discussie hierover met feiten en cijfers in artikelen en rapporten.

Militarisering klimaatbeleid

Door sociale, economische en ecologische problemen als veiligheidsprobleem te definiëren lijkt een militaire oplossing een logische stap. Stop Wapenhandel maakt bezwaar tegen het concept 'klimaatconflicten'. Conflicten ten gevolge van klimaatverandering ontstaan daar waar mensen onvoldoende middelen hebben om zich aan veranderende omstandigheden aan te passen. Het zijn dus eerder verdelingsconflicten. Wapens of militaire inzet kunnen geen bijdrage leveren aan de oplossing hiervan.

De krijgsmacht is een grote klimaatvervuiler. De enige manier om de CO₂-uitstoot van land- zee en luchtmacht te verminderen is minder militaire oefeningen en reductie van inzet. De suggestie van krijgsmacht en industrie dat gewerkt kan worden aan duurzame wapenplatforms is een vorm van 'greenwashing' die voortgaande wapenproductie en –handel tracht te legitimeren. Stop Wapenhandel draagt bij aan onderzoek en actie tegen klimaatvervuilende wapensystemen. Stop Wapenhandel initieert en coördineert een internationale werkgroep van onderzoekers en activisten om samen actie te ondernemen in aanloop naar de internationale klimaatconferentie COP26 in november 2021.

Europese Unie

De EU is inmiddels een belangrijke speler geworden met verschillende financieringsprogramma's voor de wapenindustrie, die bedoeld zijn om de concurrentiepositie en wapenexport te bevorderen. De EU-wapenexportregels worden hiervoor uitgehold. Het stimuleren van de wapenindustrie wordt gepresenteerd als noodzaak voor een veilig Europa, maar politieke argumenten ontbreken. Stop Wapenhandel benadrukt dat Europa baat heeft bij een andere invulling van veiligheid, zoals diplomatie, conflictpreventie en klimaatbeleid. De huidige grote wereldproblemen, met name klimaatverandering en kernbewapening, kunnen alleen worden opgelost als wordt gewerkt aan ontspanning. Meer geld voor de wapenindustrie leidt niet tot meer veiligheid maar alleen tot meer winst voor de aandeelhouders. Samen met het Europees Netwerk Tegen Wapenhandel brengen we deze visie naar voren door onderzoek, lobby en actie.